

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A TREIA

CAUZA AVRAM ȘI ALȚII c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 41588/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

5 iulie 2011

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Avram și Alții c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (SECȚIA a Treia), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Mihai Poalelungi, *judcători*,

și Marialena Tsirli, *Grefier adjunct al SECȚIEI*,

Deliberând la 7 iunie 2011 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 41588/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către cinci cetățeni ai Republicii Moldova, dna Ala Avram, Elena Vrabie, Eugenia Buzu, Ana Moraru și Alina Frumusachi („reclamanții”), la 7 noiembrie 2005.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl V. Gribincea, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

1. Reclamanții au pretins, în special, violarea articolului 8 al Convenției, ca urmare a filmării ascunse a acestora și difuzării unei înregistrări video la televiziunea națională.

2. La 20 octombrie 2009, Curtea a decis să comunice Guvernului cererea. S-a decis, de asemenea, ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 1 al Convenției).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanții s-au născut în anul 1979, 1976, 1979, 1979 și, respectiv, 1979, și locuiesc în Chișinău. Trei din reclamanți sunt jurnaliști, unul profesor de limbă franceză, și celălalt bibliotecar. Ei sunt prieteni.

A. Contextul cauzei

3. În perioada de referință, primii doi reclamanți erau angajați la o publicație periodică specializată în jurnalismul de investigație. Publicația era implicată în numeroase scandaluri și litigii judiciare. În octombrie 2002, redactorul-șef al acesteia a fost reținut, fiind acuzat de corupție. Potrivit reclamanților, după aceste evenimente, doi din reclamanți s-au împrietenit cu patru ofițeri de poliție implicați în reținerea redactorului-șef, iar unul din ei a avut chiar o relație romantică cu unul din cei patru ofițeri de poliție. Potrivit reclamanților, ofițerii de poliție le furnizau materiale pentru activitatea lor jurnalistică în publicație. Guvernul a contestat circumstanțele de fapt cu privire la relația apropiată dintre reclamanți și cei patru ofițeri de poliție.

4. În ianuarie 2003, o persoană, care se auto-numea Petrus, a venit la sediul publicației la primii doi reclamanți și le-a propus să le vândă un material video ce conținea imagini video explicite a unui preot implicat într-un comportament compromițător. Ulterior, s-a aflat că acest Petrus era membru al unei grupări criminale, iar înregistrarea video respectivă a fost utilizată pentru șantajarea preotului. Informația a fost transmisă celor patru ofițeri de poliție și, la 25 ianuarie 2003, trei din reclamanți au ajutat ofițerii de poliție să-l rețină pe Petrus. Unul din reclamanți a fost remunerat pentru asistența acordată, și, la 27 ianuarie 2003, a scris o recipisă pe numele Ministerului Afacerilor Interne. Guvernul a contestat afirmațiile reclamanților privind reținerea lui Petrus și implicarea reclamanților în reținerea acestuia. Guvernul a confirmat faptul că unul din reclamanți a primit bani de la Ministerul Afacerilor Interne, însă, fără a specifica motivul plății.

5. De asemenea, în ianuarie 2003, unul din primii doi reclamanți a cunoscut o persoană pe nume S.D., care avea un litigiu cu Consiliul Municipal, despre care reclamantul a publicat un articol. La 31 ianuarie 2003, toți reclamanții, patru ofițeri de poliție și S.D. au petrecut o seară într-o saună în apropiere de Chișinău. Guvernul a contestat afirmația, precum că cei patru ofițeri de poliție au fost la saună împreună cu reclamanții și S.D.

6. La 7 mai 2003, s-a pretins că primul reclamant a fost contactat de către unul din cei patru ofițeri de poliție și i s-a cerut să nu publice, a doua

zi, un articol despre ilegalitățile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Ofițerul de poliție a dus reclamantul la un magazin, aparent specializat în electronice, unde i-a arătat o înregistrare video cu acesta și ceilalți reclamanți, filmat la 31 ianuarie 2003, în saună, și l-a amenințat că o va difuza la televiziunea națională, dacă nu vor fi întrunite condițiile impuse de către acesta și a adăugat că copiile materialului video vor fi expediate la părinții reclamanților. De asemenea, se pretinde că acesta l-a amenințat cu închisoare și violență, și l-a amenințat că colaborarea acestuia cu poliția va fi făcută publică. Primul reclamant a informat ofițerul de poliție respectiv că era prea târziu pentru a opri publicarea articolului, deoarece materialul a fost deja expediat la tipografie. La 8 mai 2003, acest articol a fost publicat.

7. La 10 mai 2003, la 19.30, televiziunea națională a difuzat o emisiune dedicată fenomenului corupției și caracterului moral al jurnaliștilor de la publicația periodică, avându-i în vedere pe reclamanți. Emisiunea a fost moderată de către președintele televiziunii naționale, iar S.D. a participat în calitate de invitat. Invitatul a fost prezentat ca un om de afaceri, care a pretins că a mituit pe al doilea reclamant pentru a asigura publicarea materialului. De asemenea, el a descris seara petrecută împreună cu reclamanții în saună la 31 ianuarie 2003, și a susținut că unul din reclamanți ar fi furat bani din buzunarul de la pantalonii săi și că reclamanții intenționau să răpească copilul său pentru o răscumpărare. De asemenea, S.D. a pretins că publicația periodică, la care erau angajați reclamanții, aparținea unui lider din opoziție. Emisiunea a continuat cu prezentarea unui material video în alb-negru filmat în saună. Reclamanții erau văzuți în lenjerie de corp, aparent intoxicați, folosind un limbaj obscen. Doi din reclamanți sărutau și atingeau pe unul din bărbați, iar unul din ei executa un dans erotic. Fața bărbatului era acoperită în video, iar fețele reclamanților nu erau acoperite; înregistrarea era periodic oprită pentru a permite o recunoaștere mai ușoară a fețelor. Se pare că înregistrarea a fost realizată cu o cameră statică și cel puțin unul din participanții de gen masculin pare să fi fost la curent despre filmare, deoarece el a făcut un semn de aprobare la camera „cu degetul”, atunci când nici unul din reclamanți nu se uita în cameră. În emisiune a fost de asemenea prezentată a copie a recipisei scrise către Ministerul Afacerilor Interne, și atunci când apăreau secvențe cu reclamanții, erau utilizați termeni ponegritori cum ar fi „prostitute de clasă inferioară”. Emisiunea a continuat cu prezentarea unei secvențe video a reținerii redactorului-șef al publicației periodice, unde erau angajați reclamanții. Potrivit reclamanților, acest video făcea parte dintr-un dosar penal și nu era pentru uz public. Această informație nu a fost contestată de către Guvern. La 13 mai 2003, televiziunea națională a difuzat din nou emisiunea respectivă.

B. Încercarea nereușită de a porni urmărirea penală

8. La 17 și 20 mai 2003, primul reclamant a depus o plângere penală pentru șantaj la care el și colegii săi au fost supuși, și pentru abuz de putere din partea celor patru ofițeri de poliție. Acesta a susținut, în special, că ofițerii de poliție l-au invitat pe el și colegii săi la saună și i-au filmat pe ascuns, după care au încercat să-i șantajeze cu acest material video.

9. Examinând plângerea, procuratura a audiat pe cei patru reclamanți, toți dintre care au descris în mod similar faptele cauzei și au acuzat pe cei patru ofițeri de poliție de filmarea în ascuns și șantaj. Ofițerii de poliție au fost, de asemenea, audiați, și ei toți au negat faptul că ar fi avut relații apropiate cu reclamanții și au mers cu aceștia la sauna la 31 ianuarie 2003. Ei au negat orice implicare în această filmare ascunsă, precum și acuzațiile de șantaj și cele privind transmiterea materialului video la televiziunea națională. S.D. a susținut că materialul video a fost înregistrat cu camera sa și că unul din reclamanți a pornit-o în mod accidental și a pus-o pe un raft. El a descoperit materialul video câteva luni mai târziu și a decis să-l prezinte la televiziunea națională, pentru a opri pe unul din reclamanți să-i răpească copilul. El susține că nu cunoștea prietenii de sex masculin ale reclamanților care erau cu aceștia în saună la 31 ianuarie 2003.

Procuratura a solicitat informația de la Ministerul Afacerilor Interne despre faptul dacă primul reclamant a primit vreodată bani pentru colaborarea sa cu poliția și, în special, dacă acesta a contribuit la reținerea unei persoane cu nume de Petrus. În răspunsul său, Ministerul Afacerilor Interne nu a răspuns la prima întrebare și a declarat doar că Ministerul avea dreptul să aibă colaboratori secreți și să-i remunereze. De asemenea, Ministerul a informat procuratura că în baza sa de date nu exista o persoană cu numele Petrus.

10. La 20 iunie 2003, procuratura a respins plângerea reclamantului și a refuzat pornirea urmăririi penale pe motiv că plângerea era nefondată. Primul reclamant a contestat această încheiere.

11. La 24 iulie 2003, procuratura ierarhic superioară a anulat încheierea de mai sus, pe motiv că urmărirea penală nu a fost completă. În special, aceasta a notat că procuratura ierarhic inferioară nu a stabilit faptul cum recipisa emisă de unul din reclamanți Ministerului Afacerilor Interne a fost transmisă televiziunii naționale. De asemenea, efectuarea unei plăți către acel reclamant trebuia să fie verificată de către Ministerul Finanțelor, administratorul fondurilor publice.

12. La 5 septembrie 2003, procuratura a respins din nou plângerea penală a primului reclamant, pe motiv că recipisa din 27 ianuarie 2003 nu a reprezentat un secret de stat și că dezvăluirea acesteia la televiziunea națională nu a reprezentat o infracțiune. În ceea ce privește plângerea privind abuzul pretins de putere comis de cei patru ofițeri de poliție, s-a stabilit, de asemenea, că aceasta a fost nefondată, deoarece nu s-a stabilit

faptul că reclamanții au contribuit într-un fel la reținerea lui Petrus. Primul reclamant a atacat această încheiere și a declarat, *inter alia*, că nu a fost stabilit faptul pentru ce el a fost remunerat de către Ministerul Afacerilor Interne. De asemenea, el a declarat că ofițerii de urmărire penală nu au examinat înregistrarea video originală din sauna și plângerea cu privire la șantaj.

13. La 19 februarie 2004, Judecătoria Centru a anulat încheierea procuraturii din 5 septembrie 2003, pe motiv, *inter alia*, că procuratura nu a examinat plângerea primului reclamant cu privire la șantaj.

14. La 2 iunie 2004, procuratura a respins din nou plângerea penală depusă de primul reclamant, pe motiv că diseminarea informațiilor defăimătoare nu reprezenta o infracțiune în temeiul legislației moldovenești. Primul reclamant a contestat această încheiere în fața procurorului ierarhic superior. Totuși, contestația a fost respinsă la 3 iunie 2005 și o contestație ulterioară la Judecătoria Centru a fost respinsă la 28 iulie 2005. La 19 octombrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a respins un recurs extraordinar depus de către primul reclamant.

C. Acțiunea civilă

15. Între timp, toți reclamanții au înaintat o acțiune civilă în instanța de judecată, cerând compensații pentru violarea articolului 8 al Convenției de către Ministerul Afacerilor Interne și televiziunea națională. Aceștia s-au plâns de filmarea ascunsă ilegală în saună de către poliție, mediatizarea colaborării reclamanților cu poliția și difuzarea înregistrării video din saună la televiziunea națională. De asemenea, reclamanții au pretins caracterul defăimător al unor declarații făcute la emisiunea difuzată la televiziunea națională la 10 mai 2003. Pentru încălcările pretinse, ei au cerut despăgubiri în sume între 9,000 și 45,000 Euro.

16. La 21 iulie 2006, Judecătoria Centru a admis parțial acțiunea reclamanților împotriva televiziunii naționale privind difuzarea materialului video din saună și declarațiile defăimătoare făcute în cadrul emisiunii din 10 mai 2003. Instanța de judecată consideră că nu a existat vreun interes public pentru difuzarea materialului video din sauna. Restul acțiunii reclamanților a fost respinsă ca nefondată, instanța de judecată constatând că reclamanții nu au demonstrat faptul că înregistrarea video a fost filmată de către cei patru ofițeri de poliție. Reclamanții au depus apel.

17. La 18 decembrie 2007, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul reclamanților împotriva hotărârii Judecătoriei Centru din 21 iulie 2006 și a decis că Ministerul Afacerilor Interne se făcea vinovat pentru filmarea din sauna la 31 ianuarie 2003, pentru șantajarea reclamanților și pentru transmiterea la televiziune națională a materialului video cu scena din sauna și a copiei recipisei emise Ministerului Afacerilor Interne de către unul din reclamanți. Decizia s-a bazat pe declarațiile făcute de toți reclamanții în

cadrul urmăririi penale, pe faptul că emisiunea din 10 mai 2003 conținea imagini din materialul video privind reținerea redactorului-șef al publicației periodice, la care erau angajați doi dintre reclamanți, video care nu era disponibil publicului (a se vedea paragraful 7 de mai sus) și pe prezentarea în program a copiei unei recipise emise de către unul din reclamanți. Judecătoria Curții de Apel, de asemenea, au recunoscut bărbatul care făcea semn de aprobare în materialul video cu „degetul” (a se vedea paragraful 7 de mai sus), ca fiind unul din cei patru ofițeri de poliție. De asemenea, instanța a constatat că televiziunea națională se făcea vinovată de difuzarea materialului video din sauna. Instanța de judecată a obligat pârâții să plătească reclamanților compensații cu titlu de prejudiciu moral, care varia între 8,000 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 480 euro (EUR)) și MDL 20,000 (echivalentul a EUR 1,200) și compensații cu titlu de costuri și cheltuieli în suma de MDL 42,697 (echivalentul a EUR 2,560). Toate părțile au depus recurs.

18. La 1 august 2008, Curtea Supremă de Justiție a adoptat o decizie definitivă în această cauză. Aceasta a constatat drept defăimătoare declarațiile făcute în cadrul emisiunii din 10 mai 2003 privind faptul că jurnaliștii-reclamanți au fost mituiți pentru publicarea unui articol și că ei intenționau să răpească un copil.

De asemenea, instanța de judecată a constatat că dezvăluirea făcută de către Ministerul Afacerilor Interne a colaborării reclamantului cu poliție, prin prezentarea unei recipise scrise de către acesta, a încălcat dreptul acestuia la respectarea vieții sale private. O încălcare similară cu privire la toți reclamanții a fost constatată ca urmare a difuzării materialului video al scenei din sauna la televiziunea națională, fără acordul acestora și în absența justificării unui interes public. Instanța, de asemenea, a constatat că filmarea ascunsă din saună a reprezentat o ingerință nejustificată în dreptul reclamanților la intimitate, garantat de articolul 8 al Convenției. Totuși, bazându-se pe rezultatul urmăririi penale, instanța a constatat că nu existau probe suficiente pentru a conchide că filmarea ascunsă a scenei din sauna a fost efectuată de către angajații Ministerului Afacerilor Interne. În același timp, instanța de judecată a conchis că Ministerul Afacerilor Interne se făcea responsabil pentru transmiterea ilegală către televiziunea națională a materialului video secret din dosarul penal, și anume, a unui video privind reținerea redactorului-șef al publicației periodice, unde erau angajați primul și al doilea reclamant.

19. Curtea Supremă de Justiție a decis încasarea de la televiziunea națională în beneficiul fiecărui reclamant a sumei de MDL 3,600 (echivalentul a EUR 214) cu titlu de prejudiciu moral pentru difuzarea înregistrării video din saună. Aceasta, de asemenea, a obligat invitatul emisiunii din 10 mai 2003, S.D., să plătească celui de-al doilea reclamant suma de MDL 1,800 (echivalentul a EUR 107) pentru defăimare, iar Ministerul Afacerilor Interne să plătească primului reclamant suma de MDL

3,600 (echivalentul a EUR 214) pentru mediatizarea colaborării sale cu poliția. De asemenea, instanța de judecată a obligat pârâții să plătească reclamanților suma de MDL 42,697 (echivalentul a EUR 2,560) cu titlu de costuri și cheltuieli. Atunci când a redus cuantumul acordat de către Curtea de Apel, Curtea Supremă de Justiție a susținut că sumele sunt în conformitate cu articolul 7/1 al vechiului Cod civil, în vigoare la data evenimentelor (a se vedea paragraful II. DREPTUL INTERN RELEVANT

20 de mai jos).

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

20. Prevederile relevante ale Codului civil din 1964, în vigoare până la 12 iunie 2003, sunt următoarele:

Articolul 7. Apărarea onoarei și demnității

„(1) Orice persoană fizică sau juridică este în drept să ceară prin judecată dezmințirea informațiilor care lezează onoarea și demnitatea ei, dacă cel care a răspândit asemenea informații nu dovedește că ele corespund realității.

În cazul în care asemenea informații au fost răspândite prin intermediul unui mijloc de informare în masă, instanța de judecată obligă redacția acestuia să publice, în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii instanței de judecată, o dezmințire la aceeași rubrică, pe aceeași pagină, în același program sau ciclu de emisiuni.

În cazul în care astfel de informații sînt expuse într-un document emis de o instituție, instanța de judecată obligă instituția respectivă să înlocuiască acest document.”

Articolul 7/1. Repararea prejudiciului moral

„Prejudiciul moral, cauzat unei persoane în urma răspândirii unor informații care nu corespund realității și care lezează onoarea și demnitatea acesteia, se repară în folosul reclamantului de către persoana fizică sau juridică care a răspândit aceste informații.

Mărimea compensației se stabilește de către instanța de judecată, în fiecare caz aparte, de la șaptezeci și cinci până la două sute de salarii minime, în cazul în care informațiile au fost răspândite de o persoană juridică, și de la zece până la o sută de salarii minime, în cazul în care acestea au fost răspândite de o persoană fizică.

Publicarea operativă a scuzelor sau a dezmințirilor pentru informația specificată la alineatul 1 al prezentului articol, până la pronunțarea hotărârii instanței de judecată, constituie temei pentru micșorarea mărimii compensației sau pentru exonerarea de plată a ei.”

ÎN DREPT

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 AL CONVENȚIEI

21. Reclamanții au pretins că în această cauză a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției. Partea relevantă a articolului 8 al Convenției prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private ...

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Admisibilitatea

22. În primul rând, Guvernul a declarat că cererea era inadmisibilă în privința primului, al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea reclamant, pe motivul neepuizării căilor interne de recurs. În special, Guvernul a susținut că reclamanții trebuiau să întreprindă acțiuni pentru pornirea urmăririi penale, ca urmare a filmării ascunse din sauna.

23. Reclamanții nu au fost de acord cu Guvernul și au susținut că, potrivit prevederilor Codului de procedură penală în vigoare la acea dată, infracțiunea care se pretinde că a fost comisă de cei patru ofițeri de poliție era inclusă în categoria infracțiunilor care nu cer depunerea de către victimă a unei plângeri exprese în vederea pornirii urmăririi penale de către procuratura. În orice caz, cel de-al doilea, al treilea, al patrulea și al cincilea reclamant au avut intenția să intervină în calitate de victime după pornirea formală a urmăririi penale. Totuși, reclamanții nu au reușit să facă acest lucru, deoarece procuratura a refuzat pornirea urmăririi penale și a respins plângerile lor ca vădit nefondate după o investigare preliminară superficială.

24. Curtea reiterează că unei persoane nu i se cere să recurgă la mai multe căi de atac decât una, atunci când sunt disponibile câteva căi (a se vedea, spre exemplu, *Airey v. Ireland*, 9 octombrie 1979, § 23, Series A nr. 32). Din faptele cauzei reiese clar, că toți reclamanții au intentat o acțiune civilă împotriva Ministerului Afacerilor Interne și s-au plâns, *inter alia*, de filmarea, aparent, ascunsă a acestora de către patru ofițeri de poliție (a se vedea paragraful 15 de mai sus). Guvernul nu a declarat că o asemenea procedură este inefficientă în privința încălcării pretinse a drepturilor reclamantului garantate de articolul 8 al Convenției. În orice caz, faptele cauzei arată că urmărirea penală nu a fost pornită după depunerea plângerii de către primul reclamant către procuratura privind acțiunile poliției și după

audierea celorlalți reclamânți de către procurori. Prin urmare, Curtea consideră, că a fost rezonabil pentru ceilalți reclamânți să creadă că înaintarea unei plângeri penale de către aceștia nu ar fi avut nicio șansă de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Castravet v. Moldova*, nr. 23393/05, § 25, 13 martie 2007). În lumina celor sus menționate, Curtea nu consieră că reclamânții nu au epuizat căile interne de recurs și, prin urmare, obiecția Guvernului urmează a fi respinsă.

25. Guvernul a mai declarat că reclamânții și-au pierdut statutul de victimă, ca urmare a compensării acestora în cadrul procesului civil.

26. Curtea reiterează că o decizie sau o măsură favorabilă unui reclamant nu este în principiu suficientă pentru a-l priva de statutul său de victimă, cu excepția cazului în care autoritățile naționale au recunoscut, fie expres sau în fond, și apoi au redresat violarea Convenției (a se vedea *Amuur v. France*, 25 iunie 1996, § 36, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-III).

27. În această cauză, este adevărat că Curtea Supremă de Justiție a decis că a avut loc o încălcare a dreptului reclamânților la respectarea vieților lor private, ca rezultat al difuzării materialului video cu scena din sauna și defăimării unuia din ei și că aceasta le-a acordat o compensație. Având în vedere aceasta, Curtea constată că chestiunea privind statutul de victimă al reclamânților, în partea ce ține de redresarea încălcării dreptului lor, este inevitabil legată de fondul pretenției. Prin urmare, aceasta consideră că ambele chestiuni trebuie să fie unite și examinate împreună.

28. În continuare, Curtea notează că această pretenție nu este vădit nefondată, în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. Nu a fost stabilit vreun alt temei pentru a o declara inadmisibilă. Prin urmare, aceasta urmează a fi declarată admisibilă.

B. Fondul

1. Argumentele părților

29. Reclamânții au afirmat că filmarea lor ascunsă din sauna a reprezentat o ingerință în dreptul lor la respectarea vieții private, era contrară legii și nu era necesară într-o societate democratică. Potrivit lor, autoritățile naționale au eșuat în constatarea faptului că video al scenei din sauna a fost înregistrat de către ofițerii de poliție. Unul din cei patru ofițeri de poliție putea fi văzut în video al scenei din sauna, fapt reținut de către Curtea de Apel în decizia sa din 18 decembrie 2007. În ciuda acestui fapt, procuratura și Curtea Supremă de Justiție au constatat în mod eronat că cei patru ofițeri de poliție nu au fost la sauna. În continuare, reclamânții au declarat că investigarea plângerii acestora privind filmarea ascunsă nu a fost efectivă și că încheierile procurorilor s-au bazat pe concluzii pripite și

nefondată. Potrivit reclamanților, difuzarea scenei din sauna la televiziunea națională a avut un impact negativ major asupra vieților lor. Acestea au fost denigrate în ochii familiilor și prietenilor lor și unul din aceștia a fost concediat.

30. În sfârșit, reclamanții au pretins că compensația ce le-a fost acordată de către Curtea Supremă de Justiție, ca urmare a difuzării materialului video cu scena din sauna și defăimării acestora, nu a fost adecvată și proporțională cu gravitatea încălcărilor dreptului lor la respectarea vieții private. În sprijinul acestei afirmații, reclamanții au citat cauzele în care Curtea a constatat violări ale articolului 8 al Convenției și în care sumele acordate au fost mult mai mari decât cele acordate de către Curtea Supremă de Justiție în această cauză. În viziunea lor, ca urmare a sumei insuficiente acordate de către Curtea Supremă de Justiție în calitate de compensație, ei încă mai aveau statutul de victimă, în temeiul articolului 8 al Convenției.

31. Referindu-se la problema filmării pretins ascunse și a eficienței investigației efectuate, Guvernul a susținut că, în această cauză, nu a avut loc nicio ingerință în dreptul reclamanților la respectarea vieții lor private, deoarece procuratura a constatat că scena din sauna nu a fost filmată în mod ascuns de către poliție și că filmarea a fost efectuată cu camera lui S.D. În opinia Guvernului, încercarea reclamanților de a argumenta din nou fondul procesului penal și civil la nivel național în privința încălcării pretinse menționate mai sus a atins instanța de nivelul al patrulea.

32. În ceea ce privește suma compensației acordate de către Curtea Supremă de Justiție pentru difuzarea materialului video a scenei din sauna și defăimarea reclamanților, Guvernul a susținut că Curtea Supremă a respectat legislația națională, care prevede o limită a sumei compensației care se poate acorda în cauzele de defăimare. În absența unei jurisprudențe similare a Curții în cauzele moldovenești, Curtea Supremă nu putea să decidă altfel.

2. *Aprecierea Curții*

(a) **Principii generale**

33. Curtea a constatat anterior că noțiunea de „viața privată”, în sensul articolului 8 al Convenției, este un concept larg care include, *inter alia*, dreptul de a stabili și a dezvolta relații cu alte persoane (a se vedea *Niemietz v. Germany*, 16 decembrie 1992, § 29, Series A nr. 251-B). Aceasta include elemente, cum ar fi viața sexuală (a se vedea, spre exemplu, *Dudgeon v. the United Kingdom*, 22 octombrie 1981, § 41, Series A nr. 45), dreptul la viața privată, fără a o supune scrutinătății publice sau atenției nedorite. Interpretând întinderea noțiunii de viață privată, este important de a lua în considerație noțiunea de autonomie personală și demnitatea umană.

34. În continuare, viața privată, în opinia Curții, include integritatea fizică și psihologică a persoanei; garanția asigurată prin articolul 8 al Convenției este în primul rând menită să asigure dezvoltarea, fără amestecul din afara, a personalității fiecărei persoane în relațiile sale cu alte persoane (a se vedea, *mutatis mutandis*, Niemietz citată mai sus, § 29, și *Botta v. Italy*, 24 februarie 1998, § 32, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I). Prin urmare, există o zonă de interacțiune a unei persoane cu celelalte, chiar și în contextul public, care ar putea să se integreze în sfera „vieții private” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *P.G. and J.H. v. the United Kingdom*, nr. 44787/98, § 56, ECHR 2001-IX, și *Peck v. the United Kingdom*, nr. 44647/98, § 57, ECHR 2003-I).

(b) Aplicarea principiilor generale în această cauză

35. Este incontestabil faptul pentru părți că chestiunile de care s-au plâns reclamantii în această cauză cad sub incidența protecției garantate de articolul 8 al Convenției. În această privință, Curtea nu vede motiv pentru a ajunge la o altă concluzie decât cea a instanțelor de judecată naționale, care au recunoscut că a avut loc o ingerință în dreptul reclamantilor la viața privată, atât în privința filmării lor ascunse și difuzării materialului video la televiziune, cât și a defăimării lor. Curtea împărtășește această opinie și consideră necesar de a re-examina compatibilitatea acestei ingerințe cu cerințele Convenției. De asemenea, Curtea notează că instanțele de judecată naționale au acordat reclamantilor compensații pentru prejudiciul moral și consideră că chestiunea principală este dacă sumele acordate erau proporționale cu prejudiciul cauzat reclamantilor și dacă, la aplicarea prevederilor articolului 7/1 al vechiului Cod civil, care a redus suma compensației plătite victimelor defăimării, Curtea Supremă de Justiție și-a îndeplinit obligația pozitivă, în temeiul articolului 8 al Convenției.

36. Guvernul a invocat că Curtea Supremă nu a avut altă soluție decât să aplice prevederile articolului 7/1 al Codului civil și că reclamantilor le-a fost acordată o compensație maximă prevăzută de acest articol. Această prevedere se pare că a fost aplicată prin analogie pârâților care nu au fost găsiți vinovați de defăimare.

37. În această privință, Curtea a subliniat că statul care acordă compensație pentru încălcarea unui drept din Convenție nu poate să se mulțumească cu faptul că suma acordată reprezintă maximul potrivit legii naționale. Dacă statul alege să aplice legislația națională la examinarea pretinselor încălcări ale drepturilor din Convenție, acesta trebuie să se asigure că legislația respectivă este compatibilă cu Convenția și jurisprudența Curții.

38. În ceea ce privește situația din această cauză, Curtea reamintește că nu este pentru prima dată când Curtea Supremă este chemată să examineze situații când legislația națională nu prevede un remediu pentru încălcarea unui drept din Convenție. În special, Curtea a reamintit că în decizia din 21

noiembrie 2007, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a constatat violarea articolului 3 al Convenției și a constatat că deși legislația națională nu prevede dreptul reclamantului la compensație, Convenția trebuie să fie aplicată direct, deoarece aceasta este parte componentă a sistemului național de drept și are prioritate față de legislația națională (a se vedea *Ciorap v. Moldova* (nr. 2), nr. 7481/06, § 13, 20 iulie 2010). Situații similare au avut loc în câteva alte cauze privind casarea deciziilor judecătorești definitive contrare principiului securității raporturilor juridice. În aceste cauze, Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova a aplicat direct articolul 6 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție și a acordat prejudicii comparabile cu cele acordate de către Curte. Spre exemplu, în hotărârea sa din 25 ianuarie 2006 în cauza *Ungureanu v. the Sangerei Municipal Council*, Curtea Supremă a acordat EUR 1,500 drept compensații cu titlu de prejudiciu moral (a se vedea *Ungureanu v. Moldova* (dec.), nr. 78077/01, 3 octombrie 2006). În *Guranda v. Moldova* ((dec.), nr. 28412/03, 20 martie 2007), Curtea Supremă a acordat, într-o decizie din 21 februarie 2007, EUR 4,400 drept compensații cu titlu de prejudiciu moral. În *Cumatrenco v. Moldova* ((dec.), nr. 28209/03, 20 martie 2007), Curtea Supremă a aplicat direct prevederile Convenției și a acordat suma de EUR 4,850.

39. În circumstanțele de mai-sus, Curtea nu este convinsă că la aplicarea directă a prevederilor articolului 8 al Convenției, la examinarea fondului cauzei, Curtea Supremă de Justiție nu a dispus de alte instrumente decât articolul 7/1 al Codului civil. Dimpotrivă, o asemenea abordare este contrară jurisprudenței naționale citate mai sus, în care Curtea Supremă s-a bazat direct pe practica Curții privind acordarea compensațiilor pentru încălcarea drepturilor din Convenție.

40. Curtea consideră că sumele acordate reclamantilor de către Curtea Supremă de Justiție erau prea mici pentru a fi considerate proporționale gravității ingerinței în dreptul lor la respectarea vieții lor private. Potrivit reclamantilor, difuzarea materialului video la televiziunea națională a afectat în mod dramatic viețile lor private, de familie și sociale și Curtea nu vede nici un motiv pentru a se îndoii de acest fapt. În asemenea circumstanțe, Curtea consideră că reclamantii mai pot pretinde statutul de victimă a violării articolului 8 al Convenției și, prin urmare, respinge obiecția preliminară a Guvernului privind statutul de victimă al reclamantilor.

44. Prin urmare, a avut loc violarea articolului 8 al Convenției în această cauză.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 AL CONVENȚIEI

41. În cererea lor inițială, reclamantii de asemenea s-au plâns în temeiul articolului 6 al Convenției. Totuși, în observațiile lor privind admisibilitatea

și fondul, ei au cerut Curții să nu examineze această pretenție. Prin urmare, în absența unor circumstanțe speciale privind respectarea drepturilor garantate de Convenție și Protocoalele sale, Curtea consideră că nu mai este justificată continuarea examinării acestei părți din cerere, în sensul articolului 37 § 1 (a) al Convenției.

42. Prin urmare, această parte din cerere trebuie să fie scoasă de pe rol.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

47. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

43. Primul și al doilea reclamant au pretins EUR 40,000 și, respectiv, EUR 50,000, cu titlu de prejudiciu moral. Ceilalți reclamanti au pretins fiecare câte EUR 15,000, de asemenea, cu titlu de prejudiciu moral. Sumele pretinse de către primul și al doilea reclamant erau mai mari, deoarece numele lor a fost menționat în cadrul emisiunii din 10 mai 2003. Mai mult, al doilea reclamant a fost, de asemenea, acuzat în mod neîntemeiat de furtul banilor de la S.D. În iunie 2003, tatăl celui de-al doilea reclamant a decedat ca urmare a unui atac de cord, și reclamantul consideră că acesta a fost cauzat de scandalul de la sauna, și după câteva luni acesta a divorțat.

44. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că reclamantii au fost deja compensați de către Curtea Supremă. Prin urmare, acesta consideră că reclamantii nu mai aveau dreptul la o altă compensație.

45. Având în vedere violările constatate mai sus, Curtea consideră că acordarea compensației cu titlu de prejudiciu moral este justificată în această cauză. Făcând evaluarea sa în mod echitabil, Curtea acordă primului reclamant EUR 5,000, celui al doilea reclamant EUR 6,000 și fiecăruia din ceilalți reclamanti câte EUR 4,000.

B. Costuri și cheltuieli

46. Reclamantii au mai pretins EUR 1,573.63 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața instanțelor de judecată naționale și EUR 7,789.6 pentru cele angajate în fața Curții.

47. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse pentru reprezentarea legală a reclamantilor și a invitat Curtea să respingă această pretenție.

48. Curtea reamintește că, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Nilsen and Johnsen v. Norway* [GC], nr. 23118/93, § 62, ECHR 1999-VIII). În această cauză, luând în considerație lista detaliată prezentată de către reclamânți și criteriile de mai sus, Curtea le acordă o sumă unică de EUR 1,500 cu titlu de costuri și cheltuieli.

C. Dobânda de întârziere

54. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata dobânzii la creditele overnight acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Rezervă pentru examinarea fondului* obiecția preliminară a Guvernului privind statutul de victimă al reclamânților și declară admisibilă pretenția formulată în temeiul articolului 8 al Convenției;
2. *Decide* să scoată cererea de pe rol în temeiul articolului 6 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției și, prin urmare, *respinge* obiecția sus-menționată a Guvernului;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamânților, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției:
 - (i) dnei Avram – EUR 5,000 (cinci mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (ii) dnei Vrabie – EUR 6,000 (șase mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iii) dnei Buzu – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (iv) dnei Moraru – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (v) dnei Frumusachi – EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (vi) reprezentantului reclamânților – EUR 1,500 (o mie cinci sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;

(b) că sumele de mai sus trebuie să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;

(c) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamanților cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 5 iulie 2011, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Marielena Tsirli
Președinte

Josep Casadevall

Grefier adjunct

În conformitate cu articolul 45 § 2 al Convenției și articolul 74 § 2 al Regulamentului Curții, opinia concurentă a judecătorului Poalelungi este anexată la această hotărâre.

J.C.M.
M.T.

OPINIA CONCURRENTĂ A JUDECĂTORULUI POALELUNGI

Eu împărtășesc opinia celorlalți membri ai Camerei că în această cauză a avut loc o violare a articolului 8 al Convenției; totuși, din motivele expuse mai jos, eu nu consider că rezultatul examinării cauzei este pe deplin satisfăcător.

Reclamanții au formulat două pretenții separate în fața instanțelor naționale:

(a) că ei au fost filmați pe ascuns de către poliție într-o saună în momente intime și, ulterior, șantajați cu acest video; și

(b) că televiziunea națională a difuzat materialul video a scenei din sauna.

Procurorii și instanțele judecătorești naționale au respins prima pretenție, fără însă a efectua vreo investigație pe marginea acesteia, dar au admis a doua pretenție și au acordat reclamanților compensații doar în temeiul acestei pretenții.

În fața Curții, reclamanții au formulat două pretenții separate:

(a) că autoritățile au eșuat să-și onoreze obligația lor pozitivă (procedurală) în temeiul articolului 8 al Convenției, prin omisiunea de a investiga în mod adecvat pretențiile că reclamanții au fost filmați pe ascuns de către poliție; și

(b) că compensația acordată de către Curtea Supremă de Justiție pentru difuzarea scenei din sauna la televiziunea națională a fost insuficientă.

Eu regret că Camera nu a examinat prima pretenție, susținând că reclamanții au fost compensați de către instanțele de judecată naționale pentru toată suferința cauzată și că unica chestiune care merita să fie examinată a fost suma compensației.

Astfel, Camera trebuia de asemenea să examineze prima pretenție formulată de către reclamanți și să vină cu un răspuns clar cu privire la faptul dacă Guvernul a avut obligația pozitivă să investigheze acuzațiile reclamanților cu privire la filmarea lor în ascuns, și, dacă da, dacă Guvernul și-a onorat această obligație.

Eu înțeleg, că, spre deosebire de articolele 2 și 3 ale Convenției, obligațiile pozitive în temeiul articolului 8 al Convenției trebuie să fie limitate și că statul nu trebuie să fie obligat în temeiul acestei prevederi să investigheze plângeri minore privind încălcarea vieții private. Această cauză, însă, este foarte serioasă, din moment ce reclamanții erau jurnaliști care lucrau pentru o publicație periodică care a exprimat opinii critice față de Guvern. Mai mult, sunt dovezi *prima facie* clare că filmarea ascunsă a reclamanților în saună a fost organizată de către agenții statului. Mai târziu, înregistrarea video a fost difuzată de televiziunea națională într-o emisiune prezentată de președintele televiziunii naționale, și au fost făcute remarci cu privire la faptul că în spatele publicației, la care erau angajați reclamanții, se

afla opoziția. Faptele respective sugerează clar că autoritățile erau implicate direct în această cauză și că acestea nu doar au eșuat să investigheze pretențiile reclamantilor, dar, dimpotrivă, au creat obstacole și au împiedicat în orice mod posibil efectuarea investigației.

În acest context, eu nu voi trata pretenția reclamantilor privind omisiunea statului de a investiga circumstanțele filmării ascunse ca un caz minor de voyeurism, ci mai degrabă ca un atac serios la libertatea de exprimare.

Regret că reclamantii nu s-au plâns, de asemenea, în temeiul articolului 10 al Convenției. Totuși, principiile aplicabile în acest articol puteau fi aplicate la examinarea cererii lor în temeiul articolului 8 al Convenției.

Este adevărat că unii ar putea avea rezerve în privința comportamentului profesional al reclamantilor, totuși aceasta nu trebuie să reprezinte un obstacol pentru respectarea drepturilor lor garantate de articolul 8 al Convenției.